

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دانشکده پرستاری و مامائی تبریز

گروه پرستاری

نیمسال اول

نام درس : روانشناسی فردی - اجتماعی

نام مدرس یا مدرسین : الگار سلماسی

تعداد واحد: ۲

ترم و رشته تحصیلی : دانشجویان ترم ۱ پرستاری - روزانه

واحد پیشنهادی: -

روز و ساعت تشکیل کلاس :

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با مفاهیم اصلی روانشناسی با تاکید بر رفتارهای فردی و گروهی و ارتباطات اجتماعی .

برنامه جلسات :

اهداف جزئی درس (براساس سرفصل دروس) :

در پایان از دانشجو انتظار می رود که بتواند :

جلسه اول : تاریخچه ، تعریف ، مفاهیم ، انواع و مکاتب روانشناسی را شرح دهد .

۱. تاریخچه فلسفی روانشناسی را توضیح دهد .

۲. تاریخچه علمی روانشناسی را توضیح دهد .

۳. روانشناسی را تعریف کند .

۴. موضوع های مورد مطالعه در روانشناسی و زیر شاخه های آن را بیان کند .

۵. مکاتب روانشناسی (ساختارگرایی ، کنش گرایی ، رفتار گرایی ، گشتالت گرایی ،

روانکاوی ، پدیدار شناختی ، زیست شناختی ، روان شناختی) را به اختصار توضیح

دهد .

۶. اهداف و روش های تحقیق روانشناسی را توضیح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ

اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .

۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .

۳. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم

پزشکی . (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه دوم : تفاوت های فردی را توضیح دهد .

۱- انواع تفاوت های آدمی را از جنبه های مختلف (خصوصیات جسمانی ، خصوصیات

روانی ، خصوصیات اجتماعی ، تفاوت های جنسی) بازگو کند .

۲- تاریخچه مطالعات تفاوت های فردی را توضیح دهد .

۳- منشا تفاوت های فردی (وراثت و محیط) را توضیح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ

اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .

۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .

۳. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم

پزشکی . (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه سوم : پایه های عصبی - زیستی رفتار را شرح دهد .

۱- آناتومی سیستم عصبی (سیستم عصبی مرکزی و سیستم اعصاب محیطی) را توضیح

دهد .

۲- فیزیولوژی اعصاب را در ارتباط با بروز رفتار بیان کند .

۳- سیستم هورمونی دخیل در بروز رفتار را توضیح دهد .

۴- اساس ژنتیکی رفتار (کروموزوم ها و ژن ها - صفات وابسته به جنس) را شرح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ

اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .

۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .

۳. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی

(۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه چهارم : احساس و ادراک و حافظه و فراموشی را توضیح دهد .

احساس و ادراک :

۱- احساس را تعریف کرده و مفاهیم مرتبط با آن (آستانه مطلق ، انطباق حسی ، حواس

پنجگانه ، حس تعادل ، حس جنبشی) را شرح دهد .

۲- ادراک را تعریف کرده و مراحل فرآیند ادراک را توضیح دهد .

۳- ثبات های ادراکی (اندازه ، شکل ، رنگ ، مکان ، عمق) را توضیح دهد .

۴- خطاهای ادراکی (بینایی ، شنوایی ، زمان و مکان) را بیان کند .

حافظه و فراموشی :

۱- انواع حافظه (حسی ، کوتاه مدت ، بلند مدت) را توضیح دهد .

۲- مراحل حافظه (رمز گذاری ، ذخیره سازی ، سازمان دهی ، بازیابی) را شرح دهد .

۳- فراموشی را تعریف کرده و علل مختلف آن (واپس زدن ، تداخل ، مشکلات بازیابی ، هیجانان) را توضیح دهد .

۴- راه های بهبود بخشیدن حافظه (تقطیع سازی ، تصویر سازی ذهنی ، بسط دادن ، بافت و بازیابی ، سازماندهی مطالب ، تمرین ، روش PQRST) را به اختصار توضیح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .

۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .

۳. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی . (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه پنجم : تفکر و زبان ، هوش و سنجش آن را شرح دهد .
تفکر و زبان :

۱- مفهوم تفکر را بیان کرده و اشکال مختلف آن را نام ببرد .

۲- نوروفیزیولوژی تفکر را بیان کند .

۳- منظور از مفاهیم و سلسله مراتب آن و کارکرد های مفاهیم را توضیح دهد .

۴- چگونگی شکل گیری مفاهیم را بیان کند .

۵- استدلال را تعریف کرده و انواع آن (قیاسی ، استقرایی ، تمثیلی) را توضیح دهد .

۶- مراحل حل مسئله و موانع حل مسئله را توضیح دهد .

۷- تفکر خلاق و ویژگی های آن را بیان کند .

۸- فرآیند تفکر خلاق را ذکر کند .

۹- مفهوم زبان و مراحل رشد زبان کودک را توضیح دهد .

۱۰- مراحل چگونگی یادگیری زبان در انسان را توضیح دهد .

۱۱- چگونگی فطری بودن زبان را توضیح دهد .

هوش و سنجش آن :

۱- مفهوم هوش و نظریه های مختلف در ارتباط با آن را بیان کند .

۲- عوامل موثر در هوش (وراثت و محیط) را بازگو کند .

۳- مفهوم بهره هوشی را بیان کند .

۴- آزمون های هوشی (بینه ، وکسلر ، ریون ، کتل ، ترسیم آدمک) را مختصراً توضیح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .

۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .

۳. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه ششم : منظور از یادگیری را توضیح دهد .

- ۱- یادگیری را تعریف کرده و ویژگی های آن را بیان کند .
- ۲- نوروفیزیولوژی یادگیری را توضیح دهد .
- ۳- انواع یادگیری را نام ببرد .
- ۴- یادگیری تداعی گرا و انواع آن (شرطی شدن کلاسیک و شرطی شدن عامل) را توضیح دهد .
- ۵- یادگیری شناختی و انواع آن (بینش گرا ، نهفته) را توضیح دهد .
- ۶- یادگیری اجتماعی و مشاهده ای را شرح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .
۲. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه هفتم : نقش انگیزش و هیجان و نیازها را در بروز رفتار انسان توضیح دهد .

- ۱- انگیزه و انگیزش را تعریف کند .
- ۲- نظریه های انگیزشی (زیست شناختی ، روانی و اجتماعی ، انسان گرایی) را توضیح دهد .
- ۳- طبقه بندی انگیزه ها را نام برده و هر کدام را به اختصار توضیح دهد .
- ۴- سلسله مراتب نیازهای مازلو را توضیح دهد .
- ۵- هیجان را تعریف کرده و اجزای آن (فیزیولوژیکی ، ذهنی یا شناختی ، رفتاری) را توضیح دهد .
- ۶- نظریه های هیجان (جیمز لانگه ، کنون و بارد ، پسخووراند چهره ای ، دو عاملی شاکتر ، ارزیابی شناختی) را مختصر توضیح دهد .
- ۷- انواع هیجان را بیان کند .
- ۸- نحوه اندازه گیری انگیزتگی هیجان ها را شرح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .
۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .
۳. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه هشتم: تعارض، ناکامی و سازگاری را شرح دهد.

۱- تعارض را تعریف کرده و انواع آن را توضیح دهد.

۲- ناکامی را تعریف کند.

۳- نتایج حاصل از ناکامی و تعارض را بیان کند.

۴- انواع واکنش افراد در مقابل ناکامی و تعارض را توضیح دهد.

۵- سازگاری و انواع آن (هیجان مدار و مساله مدار) را توضیح دهد.

۶- منابع سازگاری موثر را مختصراً توضیح دهد.

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری، جبار. جنتی، یدالله. روانشناسی اجتماعی برای پرستاران. (۱۳۸۳)، چاپ

اول، نشر سالمی و جامعه نگر.

۲. گنجی، حمزه. مبانی روان شناسی عمومی. (۱۳۸۷)، چاپ سیزدهم، نشر روان.

۳. کوشان، محسن. روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی

(۱۳۸۸). چاپ دوم، اندیشه رفیع.

جلسه نهم و دهم: شخصیت و مسائل و نظریه های مربوط به آن را شرح دهد.

۱- شخصیت را تعریف کرده و نظریه های مرتبط با آن را نام ببرد.

۲- نظریه روانکاوی شخصیت را توضیح دهد.

۳- نظریه آلفرد آدلر در ارتباط با شکل گیری شخصیت را توضیح دهد.

۴- نظریه کارل گوستاو یونگ در ارتباط با شکل گیری شخصیت را توضیح دهد.

۵- نظریه انسان گرایانه (راجرز و مازلو) در ارتباط با شکل گیری شخصیت را توضیح دهد

۶- نظریه های صفات در ارتباط با شکل گیری شخصیت را توضیح دهد.

۷- مراحل رشد شخصیت (جسمانی، روانی - اجتماعی، شناختی) را توضیح دهد.

۸- عوامل موثر در شکل گیری شخصیت (وراثت و محیط) را بیان کند.

۹- روش های ارزیابی شخصیت (آزمونهای عینی و فرافکن) را توضیح دهد.

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری، جبار. جنتی، یدالله. روانشناسی اجتماعی برای پرستاران. (۱۳۸۳)، چاپ

اول، نشر سالمی و جامعه نگر.

۲. گنجی، حمزه. مبانی روان شناسی عمومی. (۱۳۸۷)، چاپ سیزدهم، نشر روان.

۳. کوشان، محسن. روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی

(۱۳۸۸). چاپ دوم، اندیشه رفیع.

۴. گنجی، حمزه. روان شناسی عمومی. (۱۳۷۸)، چاپ دوم، نشر ویرایش.

جلسه یازدهم: رفتار، نگرش و فرهنگ را توضیح دهد.

۱- نگرش را تعریف کرده و ابعاد آن را توضیح دهد.

۲- تفاوت عقیده و ارزش را با نگرش بیان کند.

۳- چگونگی شکل گیری نگرش ها را توضیح دهد.

- ۴- چگونگی تاثیر نگرش بر رفتار را شرح دهد .
- ۵- نظریه های تاثیر نگرش بر رفتار را بیان کند .
- ۶- تغییر نگرش ها و نظریه های مرتبط با آن را توضیح دهد .
- ۷- روش های سنجش نگرش ها را توضیح دهد .
- ۸- فرهنگ را تعریف کرده و ویژگی های آن را بیان کند .
- ۹- کارکردهای فرهنگ را بیان کند .
- ۱۰- عناصر اساسی فرهنگ را توضیح دهد .
- ۱۱- تقسیم بندی فرهنگ را نام برده و به اختصار توضیح دهد .
- ۱۲- منظور از ضربه فرهنگی ، پس افتادگی فرهنگی را بیان کند .
- ۱۳- تاثیر فرهنگ بر روی شخصیت انسان را توضیح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .
۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .
۳. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی . (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه دوازدهم : عشق و دوست داشتن و خودآگاهی را توضیح دهد .

- ۱- منظور از دوست داشتن را بیان کند .
- ۲- خصوصیات افراد دوست داشتنی را بیان کند .
- ۳- علل کشش و جاذبه بین فردی را بیان کند .
- ۴- عشق را تعریف کند .
- ۵- تقسیم بندی عشق را بیان کند و مختصراً توضیح دهد .
- ۶- نظریه های موجود در مورد عشق را توضیح دهد .
- ۷- عشق در جهان بینی عرفان را توضیح دهد .
- ۸- منظور از آگاهی را بیان کند .
- ۹- منظور از خودآگاهی را بیان کند .
- ۱۰- انواع خودآگاهی را توضیح دهد .
- ۱۱- مراحل پیدایش خود را توضیح دهد .
- ۱۲- پیامدهای مثبت و منفی خودآگاهی را شرح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی . (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه سیزدهم : ارتباطات بین فردی ، گروهی و اجتماعی را توضیح دهد .

- ۱- ارتباط را تعریف کرده و اجزای آن را توضیح دهد .

- ۲- ارتباط کلامی و غیر کلامی را توضیح دهد .
- ۳- منظور از ارتباطات بین فردی را بازگو کند .
- ۴- مهارت های بین فردی را نام برده و به اختصار توضیح دهد .
- ۵- شیوه های ابراز وجود را توضیح دهد .
- ۶- منظور از ارتباط گروهی را بیان کند .
- ۷- منظور از هنجارهای گروهی را بیان کند .
- ۸- آثار گروه بر رفتار فردی را توضیح دهد .
- ۹- تصمیم گیری گروهی را توضیح دهد .
- ۱۰-انواع گروه ها را نام برده و مختصرا توضیح دهد .
- ۱۱- منظور از ارتباط درون گروهی را شرح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

- ۱.حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .
۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .
- ۳.کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی . (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه چهاردهم : ساختار عملکرد خانواده را توضیح دهد .

- ۱- خانواده را تعریف کرده و انواع آن را توضیح دهد .
- ۲- چرخه زندگی خانواده را شرح دهد .
- ۳- کارکردهای خانواده را توضیح دهد .
- ۴- سبک های فرزند پروری را نام برده و مختصرا توضیح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

- ۱.حیدری ، جبار . جنتی ، یدالله . روانشناسی اجتماعی برای پرستاران . (۱۳۸۳) ، چاپ اول ، نشر سالمی و جامعه نگر .
۲. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .
- ۳.کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی . (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه پانزدهم : پرخاشگری و رفتارهای بدون پرخاشگری را توضیح دهد.

- ۱- پرخاشگری را تعریف کند .
- ۲- عوامل پرخاشگری را توضیح دهد .
- ۳- راه های پیشگیری و کنترل پرخاشگری را توضیح دهد .
- ۴- مهارت های مقابله با خشم را به اختصار توضیح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

جلسه شانزدهم : ناهنجاری های اجتماعی را شرح دهد . .

- ۱- منظور از ناهنجاری های اجتماعی را بیان کند .
- ۲- ملاک های ناهنجاری را توضیح دهد .
- ۳- انواع انحرافات اجتماعی را بیان کند .
- ۴- علل انحرافات اجتماعی را توضیح دهد .
- ۵- طبقه بندی کج روی های اجتماعی را توضیح دهد .

منابع برای این جلسه با ذکر صفحات مورد استفاده:

۱. گنجی ، حمزه . مبانی روان شناسی عمومی . (۱۳۸۷) ، چاپ سیزدهم ، نشر روان .
۲. کوشان ، محسن . روانشناسی عمومی و اجتماعی برای پرستار و رشته های علوم پزشکی (۱۳۸۸) . چاپ دوم ، اندیشه رفیع .

نحوه اداره کلاس :

- ۱- سخنرانی ۲- بحث و گفتگو و پرسش و پاسخ ۳- مطالعه کتابخانه ای دانشجویان ۴- استفاده از وسایل کمک آموزشی

تکالیف دانشجویان: ۱- با توجه به منابع و کتب پیشنهادی ، قبل از هر جلسه در باره محتوای درس مطالعه داشته باشند.

- ۲- اطلاعات بدست آمده از کلاس را با مطالعات کتابخانه ای خود تکمیل نمایند.

نحوه ارزشیابی:

آزمون پایان ترم